

ПОДОРОЖ – частина 1

1. Чим можна подорожувати?

2. Куди найчастіше люди подорожують (молоді, родини з дітьми, пенсіонери)?

3. Коли найчастіше люди подорожують?

4. Про яку подорож Ви ніколи в житті не забудете? Чому?

5. Куди б Ви поїхали, якщо був би у Вас мільйон крон?

Doprava – Транспорт

dopravovat	перевозити	příplatek	доплата
jízdenka - jednoduchá - zpáteční	квиток - звичайний - зворотний	přípoj -na rychlík	сполучення -на швидкий поїзд
jízdenkový automat	автомат на квитки	rozjet se	рушити з місця
jízdné	плата за проїзд	sedadlo	місце
jízdní řád	розклад руху	směnárna	пункт обміну
klimatizace	кондиціонер	vlak	прямий поїзд/потяг, поїзд/потяг прямого сполучення
kolej vedlejší	запасна колія	strojvůdce	машиніст
kontrolovat	перевіряти	topení	опалення
lehátko	місце, плацкарта	úschovna kol / zavazadel	камера для зберігання велосипедів/ багажу камера схову
lístek na zavazadla	квитанція на багаж	vagon – nákladní	вагон – товарний
lokomotiva - elektrická - motorová	локомотив - електровоз - моторний	vlak - motorový - nákladní - osobní - přímý - příměstský (elektr.) - rychlík	поїзд / потяг - мотопотяг - товарний - пасажирський -прямий поїзд/потяг, поїзд/потяг прямого сполучення - електричка - швидкий
lůžko	місце	vůz – jídelní - kupéčkový	вагон-ресторан купейний вагон

		– lehátkový – lůžkový	плацкартний вагон спальний вагон
místenka	плацкарта	vykládat	вивантажувати
nakládat	вантажити, навантажувати	vystoupit	вийти
nastoupit, nastupovat	сісти, сідати (на потяг)	výdej – jízdenek – zavazadel	видача – квитків – багажу
nástupiště	платформа, перон	výluka	зняття колії
odjezd -opožděný	від'їзд -із запізненням	výpravčí	черговий по станції
podej zavazadel	здача багажу	záchranná brzda	стоп-кран
průkazka na slevu	посвідчення на право пільгового проїзду	závoga	шлагбаум
přednosta stanice	начальник станції	zmeškat	запізнитися
přeprava	перевезення	zpoždění	запізнення
přerušit cestu	перепинити дорогу	ztráty a nálezy	стіл, бюро знахідок
přestoupit, přestupovat	пересісти, пересідати	železnice	залізниця

Informace - Довідкове бюро

Kde najdu vlakové informace?

Kdy jede první ranní vlak do Lvova?

V osm hodin dvě minuty.

Kdy jede poslední rychlík zpět do Kyjeva?

Kdy odjíždí příští vlak do Doněcka?

Kdy je v Simferopolu?

Chcete rychlík nebo expres?

Rychlík odjíždí ve 22-05

Jezdí každých 20 minut.

V kolik hodin přijedeme do Chersonu?

Jaké je nejlepší spojení do Žytomiru?

Jízda trvá tři hodiny dvacet minut.

Vlak má zpoždění.

Odjezd je naplánován na ...

Kdy přijede vlak do Vinnice?

Je to přímý vlak?

Kde mám přesedat? Musíme přesedat?

Kde musím přestupovat?

V Mykolajevě musíte přestoupit.

V kolik hodin přijedeme do ...?

Zastavuje vlak v Dněpropetrovsku?

Mám přímé spojení do Užhorodu?

Jak dlouho tam musím čekat?

Jede v 18 hodin expres do Prahy?

Rychlík v osmnáct hodin má přímé
vagóny do Prahy.

Де знайти інформацію про рух потягів?

Коли йде перший ранішній потяг у Львів / до
Львова?

О восьмій годині 2 хвилини.

Коли йде останній швидкий потяг назад до
Києва?

Коли відходить наступний потяг у Донецьк?

Коли прибуває до Сімерополя?

Хочете швидкий поїзд/потяг чи експрес?

Швидкий поїзд/потяг відходить о двадцять
другій годині 5 хвилин.

Відходить кожні 20 хвилин.

О котрій годині приїдемо до Херсона?

Яке найкраще сполучення до Житомира?

Їзда триває три години двадцять хвилин.

Поїзд/потяг запізнюється.

Від'їзд призначено на ...

Коли прибуде потяг до Вінниці?

Це поїзд/потяг прямого сполучення?

Де мені треба пересідати? Мусимо пересідати?

Де я мушу робити пересадку?

У Миколаєві вам треба/мусите пересісти.

О котрій годині приїдемо до ...?

Зупиняється поїзд у Дніпропетровську?

Маю пряме сполучення до Užгорода?

Чи довго там треба чекати?

Чи йде о вісімнадцятій годині експрес до
Праги?

Швидкий потяг о вісімнадцятій годині має
прямі вагони до Праги.

Jízdenky - u pokladny - Квитки - в касі

Kde se prodávají jízdenky?	Де продають квитки?
<i>Prosím lístek 1. třídy (2. třídy) na rychlík (expres) do Vídně v 9 hodin.</i>	
Прошу квиток 1-го класу (2-го класу) на швидкий поїзд/потяг (експрес) до Відня о 9-ій годині.	
<i>nejbližším vlakem, v poledne, odpoledne, v noci, večer</i>	
потягом, що відходить найближчим часом, опівдні, пополудні, ночі, увечорі	
I zpět? Jen tam .	І назад? Лише туди.
Tam i zpět.	Туди й назад.
Vlak je místenkový?	Це плацкартний поїзд/ потяг?
Ne, ale můžete si zakoupit místenku.	Ні, але можете собі купити плацкарту.
Zpáteční jízdenku.	Зворотний квиток.
lístek (obyčejný), dětský lístek	квиток (звичайний), дитячий квиток
Jeden dětský lístek (poloviční lístek).	Один дитячий квиток (квиток із знижкою 50%)
Existuje sleva pro studenty?	Є знижка для студентів?
Kolik stojí jízdenka do Oděsy?	Скільки коштує квиток до Одеси?
30 hřiven 40 kopějek.	30 гривень 40 копійок.
Tak jednou Oděsu, prosím.	Один до Одеси, прошу.
Chtěl bych podat kufr jako spoluzavazadlo.	Я хотів би відправити валізу багажом.
To musíte jít k přepážce č. 4.	То мусите підійти до вікоця № 4
<i>Chtěl bych si rezervovat: místo u dveří, u okna , ve směru jízdy, v protisměru, v oddělení pro kuřáky, v oddělení pro nekuřáky.</i>	
Я хотів би зарезервувати / забронювати <i>розм.</i> : місце біля дверей, біля вікна, за рухом потягу, проти руху потягу,	
у купе для курців, у купе для некурців.	
Mám nárok na slevu?	Чи маю право на знижку?
-slevu jízdného pro skupinové cestování?	- пільгову плату за проїзд для групового подорожування?
<i>Chtěl bych jedno lůžko na sobotu - horní/dolní lůžko..</i>	
Я хотів би одне місце на суботу - верхнє/ нижнє ліжко у спальному вагоні.	

Na nástupišti - На платформі

Na které nástupiště přijede rychlík z ...?	На яку платформу прибуває швидкий потяг з?
Z kterého nástupiště jede vlak do ...?	З якої платформи йде поїзд/потяг до?
<i>Vlak odjíždí za deset minut z druhého nástupiště ze třetí koleje.</i>	
Потяг відходить за 10 хвилин з другої платформи, третьої колії.	
Kde jsou přímé vozy do Čopu?	Де стоять прямі вагоні до Чопа?
Vpředu. Uprostřed. Vzadu.	Спереду. Посередині. Ззаду.
Je tohle vlak do Kyjeva?	Це поїзд/ потяг на Київ?
<i>Zaneste mé kufry: do vlaku na 3. nástupiště/ do úschovny, do vagonu č. 4/ .</i>	
Занесіть мої валізи: до потягу на 3-тю платформу / до камери схову , до вагону № 4 /.	
Vlak mi jede za 10 minut.	Мій поїзд/ потяг відходить через 10 хвилин.
Ujel mi vlak.	Я не встигла /зпізнилась на поїзд/потяг.
Vlak do Bratislavy stojí na prvním nástupišti.	Потяг до Братислави стоїть на першій платформі.
Právě přijíždí vlak z Užhorodu.	Зараз прибуває потяг з Ужгорода.
<i>Pozor, pozor. Na druhou kolej přijede rychlík do Budapešti, pravidelný odjezd v devět hodin. Vlak zastavuje v ...</i>	
Увага, увага. На другу колію прибуває швидкий потяг до Будапешта, за розкладом відхід о дев'ятій годині. Потяг зупиняється в ...	
<i>Pozor, pozor. Rychlík do Oděsy, pravidelný příjezd - v jedenáct dvacet, bude asi deset minut opožděn.</i>	
Увага, увага. Швидкий поїзд до Одеси, прибуття за розкладом о 11-й год. 20 хвилин, запізнюється приблизно на 10 хвилин.	
<i>Pozor, přestupujte urychleně do vlaku směr Černihiv.</i>	
Увага, пересідайте швидко на потяг у напрямі Чернігів.	

Ve vlaku - У вагоні потяга

Promiňte, je toto místo volné? Je obsazené!	Пробачте, є це місце вільне? Зайняте!
Promiňte, je to místo u okna obsazeno? Myslím, že ano, ale to místo v rohu je volné! Toto je moje místo, mám místenku.	Пробачте, це місце біля вікна зайняте? Думаю, що так, але там у кутку є вільне! Це моє місце, я маю плацкарту.
Prosím vás, pomohl byste mi dát zavazadla nahoru? Pomohl byste mi, prosím s touto taškou?	Допоможіть мені, будь ласка, покласти багаж нагору. Чи не допомогли б ви мені, будь ласка, з цією сумкою?
Nechcete si se mnou vyměnit místo? Je to oddělení pro nekuřáky? Tady je oddělení pro kuřáky. Mohu tady kouřit? Zde se nedá dýchat.	Не хочете помінятися зі мною місцями? Це купе для некурців? Тут є купе для курців. Я можу тут курити? Тут не можна дихати.
<i>Mohu: otevřít/zavřít topení, pustit/zastavit větrák? zatáhnout záclonku? na chvíli otevřít dveře?</i>	Можу: відкрити/закрити опалення, увімкнути/вимкнути вентилятор? затягнути фіранку? на хвилину відчинити двері?
Dovolíte, já zavřu okno. Je tu silný průvan. <i>Mohl byste mi laskavě: pohlídat tašku? držet místo?</i>	Дозвольте, я зачиню вікно. Тут сильний протяг. Чи не були б ви такі ласкаві: доглянути за сумкою? зайняти місце?

Kontrola jízdenek - Перевірка квитків.

Přistoupil někdo? Jízdenky, prosím.	Хто сів/зайшов на цій зупинці? Квитки, прошу.
Tady je moje jízdenka. Stojí tento vlak v ...? Pane průvodčí, kolik je ještě stanic do? Kdy (kde) mám vystupovat? Připravte se, příští stanici musíte vystoupit.	Ось мій квиток. Цей потяг зупиняється/робить зупинку у ...? Пане провіднику, скільки ще зупинок до ...? Коли (де) я повинна виходити? Приготуйтеся, на наступній зупинці вам треба виходити.
Zastavuje tento vlak ve ...? Už jsme na místě. Jedeme přesně? Máme asi 5 minut zpoždění. To, ale doženeme. Zpoždění doženeme. <i>Byl byste tak laskav a pomohl mi dát dolů ten velký kufr?</i>	Зупиняється цей потяг у ...? Ми вже на місці. Їдемо точно? Приблизно на 5 хвилин запізнюємося. Але це надолужимо. Запізнення надолужимо.
Будьте так ласкаві, допоможіть мені покласти вниз ту велику валізу.	

1. Подорож в Україну

Нарешті всі хвилювання позаду: заліки, іспити, сесія, думки – поїдемо чи не поїдемо. Їдемо! Ми їдемо до Києва, в університет. Будемо навчатися там три місяці: з середини лютого до середини травня. Побачимо знову знайомі місця, величні храми (Софійський, Володимирський), Печерську Лавру, красуню Андріївську церкву, сивий Дніпро-Слауту (Слаутич), подивимось на квітучі київські каштани. Нас їде п'ятеро: Марцела, Дарина, Рита та дві Еви (Ева маленька й Ева велика, бо остання вже на третьому курсі, а ми всі – тільки на другому).

Тиждень тому ми замовили квитки "туди й назад" на швидкий поїзд "Прага-Київ". Але до станції Оломоуц, звідки ми поїдемо прямим поїздом, нам потрібно доїхати пасажирським. В Оломоуці ми зробимо пересадку. В довідковому бюро ми

дізналися про розклад поїздів, вартість квитка, скільки годин їде поїзд до Києва та о котрій годині ми приїдемо. В Оломоуці у нас було майже три години вільного часу, тому ми залишили речі (багаж, валізи й сумки) у камері схову (на зберігання), отримали квитанції, випили кави та пішли погуляти містом, домовившись зустрітися через дві години в залі чекання (чекальному залі).

Всі зібрались вчасно, якраз за кілька хвилин оголосили посадку на наш поїзд. Ми вийшли на платформу та підійшли до вагону 369. Провідник перевірів наші квитки і попередив, що стоянка (зупинка) поїзда скорочена, тому що (бо) поїзд запізнюється.

За годину, зручно розмістившись у двох сусідніх купе, ми вже спали.

2. Білетні каси

- Добрий день! - Добридень!
- Мені потрібно п'ять квитків з Брно до Києва на поїзд "Прага-Київ" на 12 лютого та на поїзд "Київ-Прага" з Києва до Брно на 12 травня за пільговим тарифом.
- Хвилиночку почекайте. Я мушу передати Ваше замовлення до Праги. Так, все гаразд. Отож, маєте п'ять квитків від (з) Брно до Києва на 12.02. та зворотні квитки на 12.05. за пільговим тарифом. Відправлення поїзда о 21 годині 45 хвилин (двадцять першій годині сорок п'ять хвилин) з Оломоуца. З Вас ...
- Дякую. - - Прошу. Щасливої дороги.

3. Довідкове бюро

- Скажіть, будь ласка, поїзд "Прага-Київ" їде через Брно?
- Ні, Вам потрібно (треба, необхідно) зробити пересадку. З Брно Ви повинні (можете) їхати до Оломоуца будь-яким поїздом або автобусом, а вже звідти на прямий (транзитний) поїзд "Прага –Київ".
- О котрій годині мені потрібно бути в Оломоуці?
- Швидкий поїзд відправляється за чверть до десятої вечора. Отож, вирішуйте, як Вам зручніше.
- Дякую. - Прошу.

4. У вагоні

- Добрий вечір! - Добрий вечір. Пакажіть Ваші квитки, будь ласка.
- Ось вони. Скажіть, будь ласка, де наші місця?
- Ваші місця у четвертому та п'ятому купе. В п'ятому – два верхніх.
- Скільки хвилин стоїть тут поїзд? (Скільки залишилося до відходу поїзда?)
- Стоянка поїзда буде скорочена, бо поїзд запізнюється.
- Де знаходиться вагон-ресторан?
- Вагон-ресторан попереду.
- Дякуємо.
- Займіть, будь ласка, свої місця. Проводжаючих прошу залишити вагон.

5. На вокзалі

- Пробачте, ми відстали від поїзда.
- Ну, що ж ви так! Яким поїздом Ви їхали та куди?
- Ми їхали поїздом "Прага-Київ" до Києва. Що нам тепер робити? Як ми дістанемось на місце? Коли буде наступний поїзд?
- Пройдіть, будь ласка, сюди. Ви їхали самі чи з Вами був ще хто-небудь?
- Нас п'ятеро, троє залишилося в поїзді. Вони, звичайно, будуть дуже хвилюватися.

- Спробуємо Вам допомогти. Назвіть, будь ласка, номер вагона. Ваші місця та прізвища, ми передамо ці відомості по нашому зв'язку бригадиrowі поїзда. А наступний поїзд відходить через годину.

6. Вправи

а) Якими видами транспорту користуєтеся часто, час від часу, не користувалися ніколи?

У відповіді слід вжити необхідне дієслово руху та слова:

автобус, трамвай, тролейбус, маршрутка, машина, таксі, вантажівка, трактор, велосипед, мотоцикл, лижі, сані, літак, гелікоптер, теплохід, ракета, човен, субмаріна, коні, собаки, олені, верблюди, осли тощо.

б) Чи знаєте ви, якими засобами пересування користувалися герої казок і літературних творів? Посадіть героїв на їхні «транспортні» засоби, доповніть список літературних героїв.

Івасик-Телесик	
баба Яга	кінь
Попелюшка	гуся
Ілля Муромець	каре́та
Нільс	осел
Ходжа Насреддін	вовк
Іван Царевич	килим
Санчо Панса	помело
Дон Кіхот	ядро гармати
Барон Мюнхаузен	ластівка
Дюймовочка	олені
Герда та Кай	

в) Дізнайтеся по телефону довідкового бюро:

- про час прибуття поїзда, яким приїждять до Києва ваші батьки (поїзд запізнюється)
- скільки часу перебуває в дорозі поїзд Київ – Берлін та його маршрут
- про час відходу електрички з Києва у Переяслав-Хмельницький (і назад), куди збіраєтеся поїхати в суботу вранці та хочете повернутися в неділю ввечері